

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок ч. 10, п. пом.
Конто почт. шаян 143322
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передполуднем
Рукописи не звертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячної в квітні 4:30 зол.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 7:50 ал., Німеччині 7:50 ал.,
Швейцарії 5 шв. фр., Чехо-
словаччині 20 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 7:50 ал., Австрії
7:50 ал. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
20 сот.

Методом Воронова.

Відродження і консолідація кон-
серватизму.

Польський консерватизм, ще пе-
ред двома десятиліттями літ могутній,
жвавлений і майже єдиновладний,
тепер уступає перед наступаючи-
ми масами, щоб зовсім заломити-
ся після світової війни. Польський
консерватизм, заступлений великою
земельною власністю, в добу масо-
вих рухів, зійшов був з політичної
сцени тихо і без гомону. В першому
польському союзі («установчому»)
він ще був репрезентований кілько-
ма могилами, перетранспортова-
ними туди з австрійського парла-
менту та вибраними з Познанщини,
фортеці всякої реакції. Ухвалювана
разом з союзом і ані разу не здій-
снена земельна реформа погрожу-
є ліквідацією великої земельної
власності, а тим самим руйнацією
основ суспільного консерватизму.

Земельної реформи не переведе-
мо з огляду на «креси». Клич усіх
польських партій: «польська (себ-
то великовласницька, яку ідентифі-
ковано з польською!) земля поль-
ському хлопцеві» — важко було
втілювати з огляду на недостатку за-
соб у державній скарбниці. До то-
го ж і спроби осадництва та кольо-
нації на «кресах», інтензивно веде-
ні до 1922 року, не дали сподіваних
результатів. В таких умовах здійснення
земельної реформи було би рівно-
значне з переходом землі в руки мі-
ського населення, що знову спричи-
ло б підйом «польського стану по-
бідняків». А — зовсім природно —
такий оборот справи не йшов по лі-
нії польської політики, все одно:
лівої, центральної чи правої. Бажан-
ня зберігти «стан посідання» за вся-
ку ціну врятувало велику земельну
власність. Коли з фінансово-еконо-
мічних причин не можна велико-
класової землі на українсько-бі-
лоруській території всецільно пере-
дати польському елементові, то краще
зберігти її в посіданні дотеперішніх
власників. Земельну реформу пере-
ведено не лише в Рад. Союзі, але
і в Польщі, або частинно й у Латвії, Е-
стонії, Чехословаччині, а навіть Ру-
мунії. Тільки Польща остала оазою
старецького земельного устрою серед
країн соціальних змін. Рішучим
фактом перебільшений «патріотизм»
польських законодавців і виконав-

Та все ж таки довгий час поль-
ський консерватизм нахилився в
сторону старгату. Велика власність, не-
залежна свого завтра, животіла в
політичній пасивності. Аж
політичний переворот вивів поль-
ський консерватизм із палачових
позем'я на арену політичної ак-
тивності. Тут довелося нам заоб-
лизувати дивний парадокс: перево-
джені з пасивності до політичної ре-
активності, воскресив суспільний консер-
ватизм. Очевидно, також загальною
тенденцією, яка в останніх літах про-
являється в повсюдній Європі, — після
закінчення анархічних здви-
гів — повернення до відродження і кон-
солідації польського консерватизму.

Після успішного зреалізування
американської позички, черговим
завданням польської заграничної
політики є покласти край господар-
ській війні та повернути нормальні
торговельні взаємини з Німеччи-
ною. Ця проблема від деякого часу
набрала прикмет гострої актуаль-
ності і преса, як польська так і ні-
мецька, присвячує їй багато, навіть
дуже багато уваги.

Після успішного зреалізування
американської позички, черговим
завданням польської заграничної
політики є покласти край господар-
ській війні та повернути нормальні
торговельні взаємини з Німеччи-
ною. Ця проблема від деякого часу
набрала прикмет гострої актуаль-
ності і преса, як польська так і ні-
мецька, присвячує їй багато, навіть
дуже багато уваги.

Після успішного зреалізування
американської позички, черговим
завданням польської заграничної
політики є покласти край господар-
ській війні та повернути нормальні
торговельні взаємини з Німеччи-
ною. Ця проблема від деякого часу
набрала прикмет гострої актуаль-
ності і преса, як польська так і ні-
мецька, присвячує їй багато, навіть
дуже багато уваги.

КООПЕРАТИВА Український Театр. Львівський театр під дир. І. Стад-
ника, вул. Шашкевича 5. Початок сезону 1927—1928.
П'ятниця 11. XI. точно 7:30 вечір **Маруся Богуславка** (ст. драма зі спіл.
і танцями Старицького. В суботу 12. п. м. **Княжна Циркіана** оперетка
на 3. дії Кальмаша. В неділю 13. п. м. пополудні 3. год. **Орлово** оперетка
на 3. дії, вечір 7:30 прем'єра **Зачароване Коло** фант. п'єси на 5. дії
Ридля. Режисери: дир. І. Стадник, М. Бенцаль. Билети в Союзім Базарі
а в неділю від год. 10-тої рано при касі. 886 1—3

був вислідною обставини й умовин.
Бо польський консерватизм міг за-
значитися тільки після усунення зі
сцени польської реакції з крайно
шовіністичним підкладом з одного
боку та опісля приходу до влади ді-
ячів лівої закрутки, хоч і значно
видинялої. Тільки на тлі таких кон-
трастів міг яркіше замерехтити поль-
ський консерватизм.

Від травневого перевороту почи-
нається його ріст. Несвіж-Диків-
Яблонів — ось ланцюг, що зв'язує
поодинокі етапи консолідаційних
здвигов польського консерватизму.
Значну опору найшов він у новому
режимі. Офіційні кола, пошукуючи
союзників до боротьби з хієнопа-
стівськими «упавшими ангелами»,
створили сприятливі умовини для
відродження консерватизму, який
до того ж почав у нових державців
сповняти роль терезки у насилу
маркованій політичній рівновазі. Та-
ким чином «санатори» посередньо
стали збірним Вороновим для змир-
шавілого польського консерватиз-
му. Операція пройшла розмірно лег-
ко і щасливо. Пациєнт почувається
добре, виявляє життєрадісний на-
стрій, а одночасно не становить
більшої погрози для нових держав-
ців. Кожної хвили, колиб того ви-
магала потреба, польський консер-
ватизм може бути привернений до
попереднього стану пасивності. До
того ж це союзник просто ідеальний,
бо над ним постійно висить Дамо-
клов меч земельної реформи.

Відмолдження польського кон-
серватизму поступає далі. Ви-
словом його молодечої «активності»
було жовтневе порозуміння
трьох консервативних груп: Партії
Християнсько-Народової (своєрідна
відміна передвоєнних подольків),
Організації Консервативної Праці
Державної і Правителі Народової та
створення спільного політичного
бюро на платформі ухваленій і про-
голошеній декларації. Ця деклара-
ція є політичним «віру» польсько-
го консерватизму.

На чолі своїх домагань виставляє
польська консерва конечність основ-
ної справи державного устрою че-
рез створення «рівноваги» між за-
конодатною і виконавчою владою.
Головно йде про наділення зако-
нодатним органом голови держави
та обмеження парламентарної від-
повідальності уряду. З черги ви-
ставляється домагання відбудови і
поширення обсягу діяльності само-

врядування з поминенням самовряд-
ної однородності.

«В польській державі польський нарід,
який створив ту державу, повинен мати
спроможу керувати своєю долею. У відно-
шенні до непольських національностей, що
осіли(?) в польській державі, треба зма-
гати до поширення серед них почуття зго-
дності до польської держави при повній
свободі для них зберігати їх примета та
розвивати своєрідну культуру, одночасно
не допускаючи до агітації (w. h. o. i) проти
єдності республіки. Розвиток національ-
ного почуття серед племен, що від віків тя-
готились до польської культури, не повинен
відбуватися штучно аї шкодою польського
елементу на країнах».

Дальші вимоги торкаються еко-
номічних питань, охорони капіталу і
приватної власності, податкової
системи, збереження великої зе-
мельної власності і створення се-
редньої та припинення земельної
реформи, а щонайменше повільно-
го переведення її згідно з постула-
тами консерватизму.

Окремий уступ консервативної
декларації присвячений католицькій
церкві, яка повинна зберігти пере-
дове становище при підтримці мир-
них настроїв у віроісповідній ді-
лянці.

Ось головні точки, на яких побу-
довано активізацію польського кон-
серватизму та створено «Консерва-
тивний Комітет» з представників
трьох груп для керування консер-
вативним рухом і здійснення його
програм.

Очевидно, в своїх національно-
політичних тенденціях польський
консерватизм не відбігає від «про-
грами» польської шовіністичної
буржуазії (ендеції і її «християн-
ських» та куркуляських відмін).
Йдучи втоптанною стежкою, так до-
бре відомою нам з передвоєнних ча-
сів та втягнувши в себе подих поль-
ського воюючого націоналізму,
польський консерватизм проявляє
більш стримані і традиційно ви-
шліфовані форми. Він теж хоче про-
квітнути непольські народи під по-
кришкою монополістичної супрематії
пануючої польської нації, але не
як перебірчивий ендецький первіст-
няк, лише в сосі «свобід» на «своє-
рідну культуру». Соціалний бік
консервативної «програми» — зо-
всім природно — не римується з на-
шими змаганнями, але він може бу-
ти для нас остільки переходово
«симпатичніший», що поневоли мо-
же стати для нас депозитарем зе-
мельного капіталу.

На шляху до замирення.

(Польсько-нім. господарська війна і спроби її ліквідації.)

1.

Після успішного зреалізування
американської позички, черговим
завданням польської заграничної
політики є покласти край господар-
ській війні та повернути нормальні
торговельні взаємини з Німеччи-
ною. Ця проблема від деякого часу
набрала прикмет гострої актуаль-
ності і преса, як польська так і ні-
мецька, присвячує їй багато, навіть
дуже багато уваги.

Митна війна, яка тягнеться вже
від липня 1925 р., є щонайменше не-
вигідна для обох сусідів. Коли ав-
ажимо, що Польща межує безпосе-
редньо з Німеччиною, що господар-
ська структура обох держав є ріж-
на, — перша країна хліборобська,
друга промислова, — що торговель-
ні зв'язки польських земель з ні-
мецькими мають за собою довгу
традицію і т. і. — то зрозуміло
яко ненормальність теперішньої си-

туації, яка тільки завдяки впертості
деяких заінтересованих а впливових
кругів та яскравій політичній во-
роженчій могла перейти в стан хро-
нічний.

Та необхідність міжнародної го-
сподарської співпраці висуває жит-
тя в імперативній формі не тільки
декларативно, в тезах Міжнар. Еко-
номічної Конференції, але й на ділі.
Це бачимо хоч би в тому, що мимомо-
вільно стану торговельний поль-
сько-німецький оборот постійно
зростає. В перших сімох місяцях за-
цей рік Німеччина вивезла до Поль-
щі за 237.758 тисяч зол., з золоті
(проти 90.424 тис. минулого року),
а Польща до Німеччини за 248.226
тисяч зол. в золоті (проти 177.757
тис. мин. року). Не кажемо вже про
своєрідні вартості контрабанди,
яка доміла і доміть весь час зако-
ни господарської ізоляції. Цей ім-
ператив співжиття змушував також
обі сторони швидко після проголо-
шення війни думати про замирення
та висувати ріжні плани провізорій.
І так у червні 1926 р. запропонували
«провізорію» німці, а в грудні то-
гож року поляки. Та так, як першої
«провізорії» не прийняла Польща,
називаючи її «societas leonina» так
другої не прийняла Німеччина, бо-
чись, що згода її в цьому напрямі
загальмує справу остаточного зі-
квільдування конфлікту.

Сьогодні — після того, як заінте-
ресовані в торговельному трактаті
круги по обох боках кордону пове-
ли рішучий наступ у пресі і натисли
на уряди, — оба контрагенти є пре-
диспоновані до заключення угоди
на господарській платформі. Але
труднощі, які виростають на шляху
до замирення не є маловажні. Пра-
да — політичні суперечності, зв'язані
умовно з відновленням перего-
ворів, у більшості усунені. Це спра-
ва опантів, які також недавно пола-
годжені в користь Німеччини спра-
ва осідку в Польщі німецьких гро-
мадян. Та зате господарські супе-
речності усунути не так легко. Во-
ни в першій мірі гостро підкреслю-
вані в Німеччині, де інтереси агра-
рії і важкого промислу ідуть в роз-
різ з великою частиною імовірно
суттєвого змісту майбутнього до-
говору і його конкретними наслід-
ками. Власне аграрії — себ-то вели-
кі землевласники — з їхнім могут-
ним «Рафхслайдбунд-ом», репрезен-
товані політично нім.-національною
партією, а в уряді впливовим міні-
стром Шіле, завзято поборюють го-
сподарське порозуміння, розпинаю-
чись за «увіковічення нім.-поль-
ської митної війни». Є це очевидно
боротьба за шкурні інтереси, які до-
велось би німецьким аграріям ча-
стинно жертвувати в користь за-
гальної справи.

Що це була би лиш частинна, а
навіть дрібна жертва, перекозимо-
ся, спиняючись на важніших пунк-
тах будучого трактату.

II.

«Торговельний договір не є вия-
вом любові». Тими словами успо-
коював нім. міністр загр. справ
Штресеман розсерджених націона-
лістів, підкреслюючи далі, що «ні-
мецька реформа хліборобства му-
сить бути узгоджена в договорі».
Коліж зважимо ще, що німці готові
згодитися на ввіз із Польщі не біль-
ше як 100-тисячного (в тонах) ко-
шигу вугля, підчас коли поль-
ський уряд обстоює при трійчій такій
скількості, — то задалегідь мож-
на передбачувати тернистий шлях
переговорів або прот. І в першій

Бо якраз Польща хоче забезпечити собі в договорі перш усього виїз аграрних продуктів і худоби, а потім вугля, дерева і т. і.

Та з аграрними продуктами мабуть уже не так страшно.

На виїзві збіжжя і бараболів навряд чи може при сучасному стані хліборобської культури так дуже Польщі залежати. Краєва продукція одного і другого — як це виразно виявили останні роки, — більш-менш вистарчає тільки на покриття власних потреб, так, що про якісь лишки для експорту важко говорити. Навпаки — при слабких урожаєх Польща засуджена на виїз збіжжя з заграниці. Ось взяти хоч би пшеницю, якої від 1. серпня 1926 до 30. червня 1927 вивезено 16.784 тон, а ввезено в тому часі 216.895 тон. Так само більше ввезено як вивезено жита і віска. І тепер уряд Пілсудського, — навчений сумним досвідом минулого, коли то після жнив вивожено за дешеві гроші збіжжя, ратуючи тим торговельний білянс, щоб на передовку спроваджувати знов його по високих цінах, — заповів (бодай теоретично) більше доцільну збіжжєву політику, будову елеваторів і т. п.

Небезпечнішим для німецьких аграріїв м'г би за те бути виїз худоби, в першій лінії безрого, на якому то Польщі дуже залежить. На цьому пункті Німеччина буде безперечно менш уступлива — обмежуючи цей виїз і малим контингентом і ветеринарною-поліційними приписами. Про це виразно говорить нім. господарська преса.

Не менше як на худобі залежить Польщі на експорті домашньої птиці та яєць. Цей експорт, мимо митової війни й так більшав, а яйця ішли в 80 проц. до Німеччини.

Болочим пунктом договору був би вугіль. Вугільна кастія в Польщі взагалі вельми інтересна.

Господарська війна з Німеччиною булаб викликала грандіозну кризу в польському вугільному промислі, колиб не ідеальна кон'юнктура, яка витворилась тоді завдяки штрайкові англійських шахтірів. Польща кинулась тоді на англійські ринки збуту і тим врятувала себе від катастрофи. На тих ринках удержалась в більшості й до сьогодні, однак конкуренція англійська приходиться їй дорогою, так дорого, що ледві чи довго зможе вона боротись, особливо при дальшому зрості коштів продукції.

Про це говорять нам найкраща цифра.

Горішношлеський вугільний промисел *долачує* до кожної експортованої тонни вугля 12 зол. Це робить при пересічному місячному виїзві 450.000 тон ні менше, ні більше а 5.400.000 золотих. Оце т. зв. дампінг для поборювання конкуренції. Втрати ті частинно відбивають собі вугільні барони продаючи в краях вугільно дорожче. Але тільки частинно.

З тої причини, а також тому, що гор.-шлеський вугільний промисел анає краще нім. ринок і фрахти з Катовиць на нім. Шлеськ в богато нижчий чим до Гданська або Трієсту. — Польща хотілаб вимусити на Німеччині відбирання якнайбільшої скількості вугля проти чого знов протестує тамешній вугільний промисел. Він твердить, що це спричинилоб богато гіршу кон'юнктуру для нього, а а тим безробіття і т. і.

Подібні труднощі є при залізному ломі, якого виїз Польща знов хотілаб собі загарантувати, вимагаючи високого контингенту. Німці продаючи свій лом полякам, мусілиб самі спроваджувати з заграниці і платити вищі ціни.

Користи для Німеччини з того, в чому вона особливо заінтересована, а імпорту до Польщі виробів хемічної і електричної промисловости, господарських і промислових машин, текстильк, конфекції і т. і. в сьогодні не такі дуже певні. Затяжна митна війна покликана завдяки адгос протекційній системі уряду не одну промислову галузь до життя з цієї парліи в самій Польщі, а також дала змогу захопити польський ринок імпортерам інших країн, Чехословаччини, Англії та ін. Німці свідомі того, що доведеться їм боротись з конкуренцією, що особливо в початках трансакції будуть менш повалні.

Наслідком того витворилася в Німеччині така ситуація, що більшість і накликає до замирення (експорт Польщі виносив раніше 400 міль. зол. марок), то одночасно вимагає від уряду тверезої калькуляції на основі плюсів і мінусів та обережності в уступках.

Польська преса знов старається заховати вимгу кров, не хвилюватись, хоч немає сумніву, що цей спокій лиш позірний. Сильне заінтере-

сування преси і докладне реферування всіх вісток, стріч і бесід з цього об'єкту свідчить про це найкраще.

Зайня річ доказувати, що Польщі залежить дуже на покінченні госп. війни з Німеччиною, більше навіть чим останній. Раз тому, що давніше біля 40 проц. польського експорту (в р. 1923 навіть 50 проц.) ішло до Німеччини — отже відновлення торгов. взаємин вплинулоб корисно на торг. білянс, — а друге тому, що годі зі всіх сторін, бодай з найважливіших бути економічним відокремленням. І так на Сході є все мертвий майже сусід і таким ще довго залишиться дарма що Богомолов розмалює райдужні надії на майбутній рік. Бо Польща не має на ділі що вивозити до Рад. Союзу; а колиб навіть мала, то не в силі булаб давати кредитів, без яких останній обійтись не може.

Через те вістка про постанову нім. кабінету міністрів з 27. жовтня ц.р. приступити знов до переговорів з Польшею для заключення госп. трактату, викликала широкий і радісний відгук у польській пресі.

І так новий рік принесе або замирення або скріплення господарської війни, бо тоді правосильною вже буде в Польщі нова максимальна митна тарифа, вістрія якої буде звернена фактично проти Німеччини.

В. Нест-вуч.

НАЙНОВІШІ МАТЕРІАЛИ
порукає у великій виборі, Філія
— АНТІН УВЕРА —
Львів, вул. Галицька ч. 10
Філія в Тернополі, Дрогобичі, Стрию.

Оригінальна передвиборча тактика.

Після конгресу французьких радикалів.

Цими днями скінчився у Парижі конгрес радикальної французької партії, якої рішення кидають цікаве світло на напрямки французької політики. Радикальна партія виступає в теперішнім парламенті спільно з правими партіями в однім блоку Національного Союзу. Ця її солідарність із правим крилом має на меті головну оборону фінансової політики Пуанкаре, себ-то чисто шкурні інтереси з остраху перед за-

галійним фінансовим крахом.

Та у повітрі пахне виборами. Радикальна партія скликає конгрес, щоб порадитись над виборчою тактикою, від якої залежить скількість мандатів. І конгрес аристократичний фронт з національними партіями в дуже оригінальний спосіб; він каже так: тактика на парламентській арені це одна річ, а тактика підчас виборчої кампанії — друга. Підчас виборів треба продовжувати політичну традицію і йти із соціалістами, з якими радикали мають неодио спільне гасло. Та йдучи із соціалістами під голім небом, на вічах, не треба ще тим самим зривати із націоналістами під стелею парламенту, при зачинених дверях. Радикали не хотять підірвати теперішнього кабінету Пуанкаре, вважаючи його корисним із становища загальних економічних інтересів, хоча й не погоджуються з ним ідеологічно.

Коли соціалісти домагались від радикалів ясного вибору між національним блоком і союзом з ними, соціалістами, радикали відповіли, ми ведемо наскрізь реальну політику. У цій реальності пішли вони аж так далеко, що помишили своїм місцевим комітетам право рішати в кожному поодинокім випадку: з ким миритись і з ким воювати перед виборчою урюною. Коли інші партії докоряли радикалам за таку подвійну гру — безхарактерність, вони відповідали, що кожна партія робить те саме, тільки менше шире.

Слід пригадати, що французька радикальна партія має між собою таких діячів як Ерріо, міністр освіти, Кайо, бувш. прем'єр і кількакратний міністр, Сарро, бувш. її голова, Мальві і цілу низку молодих політиків, талановитих теоретиків і тактиків. Характеристичною рисою конгресу було те, що загальні питання програми і майбутньої політики майже не були темою дискусії. Ніхто не знає, яке становище займуть радикали у новім парламенті, з ким будуть єднатись, чи задержать свою незалежність, чи зречуться своєї виборчої програми і з ким підуть на компроміс. Усе це залежатиме від успіхів. Покищо вони йдуть на ліво, бо цього домагаються виборчі настрої. Вони проголошують боротьбу національному блоку поза парламентом, а одночасно виставляють на виборчій програмі такі ідеали: замирення наро-

М. Зоценко.

НОВІТНЯ ЖЕНЯЧКА.

— Давніше, громадяни, було куди простіше — сказав Григорій Іванович. — А женихам — го їм все було, як на долоні. Ось, скажемо, відданиця, ось її мама, а ось і віно. А коли віно, то знову таки — яке то віно: готівкою або, може бути, домик на підмурівці.

Коли готівкою — благородний родитель подає суму. А коли домик на підмурівці, то — знову таки — інша річ — який це домик? Може дерев'яний, а може й мурований... Все видно, все наглядно і нема ніякого фальшу.

Ну, а тепер! Ану-ко сується тепер, хто жених — не розчовпавш ніяк. Тому що в теперішнього родителя привички такої немає давати готівкою. А котрі женихи на майно орієнтуються — то ще гірше виходять.

Скажемо, нерухоме майно — висить кожух на вішалі. Ну, висить і висить. Кожного дня, наприклад, можна його бачити і руками мацати, а коли до діла, то кожух отой як виявляється — комнатний піднаємець повісив і він зовсім не відданиця...

Ось вам і майно! З отаким майном крові більше напсуєш.

Ах, що тільки не робиться на світі — не розчовпавш ніяк!

Я старий революціонер із дев'ятого року, а усіх партій побував, а й то в мене голова ходором ходить, і не второпую.

Тільки одно наглядно, це — котрі відданиці служать. У тих без ошукавства: ставка, розряд, категорія... Однак і тут в дурні поштитись можна.

Ось мені подобалась одна. Переморгнулись. Поглянались. Слово по слові, де — кажу — служите, скільки одержуєте? Мовляв, розряд ваш і ставка?

— Служу — каже — на складі. Ставка така-то.

— Ну, — кажу — черес і прекрасно. Ви — кажу — мені подобається. І розряд ваш симпатичний і ставка нічого собі. Познайомимось ближче.

Почали ми з нею кінематографи відвідувати. Плачу я. Походили тиждень чи два, — ультимат й ставлю: вводьте, кажу, в дім.

Ввела в дім. Ну, звичайно, в домі старенька мамуся. Батьенько — отакій старий революціонер. Доня — відданиця і при ній я — ніби в характері жениха.

Дальше — більше. Ходжу я до них в гості і приглядаюсь. З мамусею на філософські теми розмови веду: мовляв, як їм живеться, чи не тісно? Чи не прийдеться, борони Боже, помагати.

— Ні, — відповідає — що торкається помочі, не треба. А щодо віна, не збрешу, віна немає. Хоча білизну і пів тузина ложок можна відсипати.

— Ах, — кажу — матусю, божий цвіточку! Пів тузина чи цілий тузин — там іще побачимо. Чи варто про те говорити перед часом? Мені — кажу — ваша доня і так подобається — усе таки розряд 15, полекші, тальони... Це для мене ніби віно.

Ну, старенька, божий цвіточок, у сльози. І батьенько, старий революціонер, прослезився.

— Шож, — каже — женись, любий, коли так. Ну, заручини. Розмови. Зітхання.

А старенька, божий цвіточок, на церкву натякає. Не але, мовляв, булоб у церкві обкрутитись.

А я кажу:

— Обкрутимось і так. Я — кажу — старий революціонер. Не викидаючи чистки, покинув партію. Не можу йти проти своєї совісті. Не настоюю.

Поплакала старенька. І батьенько, старий революціонер, прослезився. А проте згоджуються. Одружились ми.

Ранками молода, гарна подруга відходить на службу, а в четвертій годині — назад вертається. А в руках у неї сувійчик.

Ну, звичайно, нікі розмови — мовляв, вставай, Грицьку, пролежні вилежати.

І знову сльози від щастя і медовий місяць. І так продовжується та дискусія два місяці по новому стилю.

Аж одного разу приходить молода, гарна подруга без сувійчика і щось ніби — ридає.

— Ізза чого — кажу — ридає, чи не згубили сувійчика, борони Боже?

— Та ні, — каже — що значить сувійчик?

Звільнили мене при скороченні.

— Та що ви, — кажу — змилюйтесь?

— Так! — каже.

— Дозвольте, — кажу — я від вас віна не вимагаю, але я — кажу — на службу орієнтувався.

А молода подруга невістка.

— Так, — каже — звільнили як заміною.

Змилюйтесь, — кажу — та я сам до вашої установи піду зясувати справу. Тож неможливо.

І ось надягнув я чимськорше штани і вишив. Приходжу. Управитель — отакій старий революціонер, з борідкою.

Я йому, підляці, зясовую всі ходи справ, а він уперся і говорить — нічого не знаю. Я йому про віно, а він говорить — а семейні справи не встраваю.

Я кажу:

— Я теж старий революціонер, із пятого року.

А він із кабінету випрошує.

Попрошався я з ним і до дому. Приходжу. Подруга сидить і плаче.

— Шож, — кажу — плакати перестали! Я — кажу — з вами женився, а ви скорочуєтесь?

Беру її за руку і йдемо до матусі.

— Спасибі, — кажу — за млість. Думаєте, тузин ложок дали і баста?

Ну, старенька, божий цвіточок, у плач. І батьенько, старий революціонер, прослезився.

— Все — каже — від Бога. Може — каже — я так проживаю?

Хотів я батьенькові по пині шморгнути, та стримався. Ще, думаю, в суд, стерво, подасть. Плонує я друзяці на каміоло і вишив.

А тепер я познав і шукаю відданиці.

(Переклад з російської мови.)

ФАБРИКА ЧЕКОЛЯДИ А. ПЯСЕЦКІ С. А. - КРАКІВ

Знамі з собою доброти і чистоти виробів а то: Чеколяди десертні, сметанкові, для вибагливих смакунів першорядні чого адгата, ном великий вибір знаменитих кармельків Як спеціальність лікарських помазок поручувану Чеколяду з САЛІВРОЗУ для ку- крозо недужих лічачу і віджарювану

Шни, білі міста Насак. Коли британські війська зайняли це місто 1818 р. і винищили святиню забрали із собою „божеске“ око.

— Невідоме жидівське племя. Член московської академії Вишневський відкрив у Самарканді новітнє жидівське племя, що має 10.000 членів. Вони живуть там від часів Соломона і зберегли понині деякі стародавні звичаї.

— Процес людини-горили. У Вінніпегу почався процес проти аборигіна Нельсона, що має на своїй совісті 22 жінок і дітей, які задушив на протязі двох літ. Він є великанського росту, виритий увесь волоссям і має вигляд горили. Йому доказали досі тільки два злочини. Нельсон поводиться на суді зовсім спокійно і до нього не почувається.

— Монте Карло в клопотах. Салю гри в Монте Карло, що утримує своїми доходами всю державу Монако (Монако і Монте Карло одно й те саме місто), наводиться тепер у фінансових клопотах. Не тому, що хтось, хто шукав там щастя, найшов його і розбив банк, а тому, що управа казна витратила незначайно багато гроша на відновлення самого будинку і на влаштування нових осередків забави та вигоди для принах гостей.

— Забава в галерії образів. Німецьке місто Кассель має славу найбільше морального міста в своїй державі. Може саме з тої слави скористав молодий сторож у місцевій галерії образів, де знаходиться низка дороговісних Рубенсів і Рембрандтів, славних у всьому світі. Цей сторож Вільгельм Штеплер скористав із великих подорожніх саль музею „уночі і напрошував туди дозвіл час цілу громаду своїх знайомих, веселих чарубків із дітьми, на забаву. Гроби мури музею скривали гомін голосних банкетів і скрили до цього часу неодну тайну. Штеплер передумувавте ці веселі ночі 3 місяці в мурах в'язниці.

— Народи СРСР. Союзна Академія Наук опублікувала список народів, що заселяють СРСР. Всього їх 105. Серед них великої кількості народів є до 60 племен, що залишують менше 10 тисяч душ; є навіть племя — іншаніми — що нараховує всього сто душ. Ось список народів, найбільш численних, що аходять у склад СРСР: великороси — 70 мільонів, українці — 25 мільонів, білоруси — знизше 4 мільйонів, киргизи — 4 мільйони, узбеки — 2.760 тис., поволжські татари — 2.260 тис., жиди — 1.897 тис., азербейджанці — 1.506 тис., молдаване — 1.300 тис., армяни — 1.126 тис., грузини — 1.094 тис., чуваші — 1.002 тис., німці — 1.044 тис., Скільки всіх інших народів менше 1 мільйона. Ця статистика приведена мабуть по списках, основаних на записах громадян, до якої нації себе зараховує.

— Цигани осідають. Уряд рад. України кілька місяців тому дав центральній комісії Націоналізму директиву вжити заходів, щоб утворити сприятливі умови для переходу циган до осілого трудового життя. Нині в Крипірицькій окрузі відведено велику земельну ділянку і віддано кільком десяткам циганських родин. Цигани прибули на цю ділянку і зараз-же валились до роботи. Найближчим часом циганам-хліборобам видатимуть інвентар. Докозалими українське селянство висмолює цілковиту готовність допомогти циганській бідноті організувати свої господарства. Побачимо, чи циган таки не потягне туга за таборним життям своїх предків.

— Тайна порожнього авто. Заготовок та історія — першорядна тема до фільму. Текст до неї придумав паризька поліція, що хоче обжити, яка трагедія відгралась в порожньому авто найданім у лісі Віссен, на передмісті Парижа. Авто вкрали невідомі злодії одиному добродієві; воно мало вразі великий куфер, який ішов. Авто, як показує годинник іди, переїхало всього 150 км. На авто сидів революверових стрілів і людської крові. Куфер, що ішов, мусів нести дві особи, бо він за важкий для одної. Хто кого убив і з якого мотиву, з почування помсти чи для грабівки — невідомо. Історія, яка нагадує початок оповідань Шерлока Голмса, коли він сидів у фотелі, закурявав люльку і починав думати.

— Сайтова всячина. Рос. преса повідомляє, що в Тен-Тейні викрили змову проти отам. Семснова, буш. генерала протибольшевицької армії в Сибірі. — Звинули америка. латуні Грей, що цього

року адобув рекорд висоти 42.470 стій. — Франція підніме з Югославією союз на 5 літ. — У Польщі будуть вибудовані крематорії для тих, що виражено перед смертю висловили волю бути спаленими. — До Лондону приїхав великий запас яблук із СРСР; англ. преса каже, що вони погані якості. — Біля Камчаткі потонув радянський корабель із моряками і 9 корейських більших лодок. — Циклон в Індії у супроводі повені забрав 300 людей. — У Франції відкрили численні фальшиві малярські банкетні. — Мексиканська революційна армія зазнала повної невдачі. Кажуть, що її провідник ген. Гомез полонений. — Англ. спортсменка Леган, що опукала загал щодо перепливу Ля Манш засуджена на 110 фунт. кари. — Уряд республіки Бразилії (в Півден. Америці) відступив Фордові простір на 5 мільйонів акрів для розведення гумових дерев, яких йому потрібно для добування гуми на виріб нахлісок. Форд буде творити на тому просторі нові оселі. — 55 прц. світового запасу золота знаходиться в Сполуч. Державах.

— 3 кіна. У кіні „Палас“ новий архитвір „Уфа“ — „Шаління молодості“ сенсаційна еротичн. драма з пригодами; грають Каміля Гори, Фрайліх, Бруно Кастнер, Уорвік Уорд. — У кінах „Лев“ і „Аполло“ небагато могутні фільми: „Грат у шахи“ (Вязень царині Катерини II).

— 3 Товариства „Прогресу“ у Львові. Перше число „Життя і Знання“ розіслано на 2835 адрес, між ними було крім читальні і кооператив, 340 священників, 884 учителів, 26 нотарів, 65 лікарів, 151 адвокатів і 88 інших. Стали переділатниками: 20 священників, 78 учителів, 3 нотарів, 8 лікарів, 10 адвокатів і 76 інших. Повернули перше число: 20 священників, 35 учителів, 8 адвокатів, 3 нотарів, 5 лікарів (між ними навіть один і прогресист, котрий ні до чого не зобов'язує адресата). Решта осіб ні не повернули газети, ні не надіслали передплати. При таких видавничих умовах, зовсім позалежних від Товариства, не може бути мови про якунебудь культурну роботу. Тому щерез пригадуємо обов'язок кожного свідомого чоловіка підтримувати всіма силами й засобами власний національний культурний рух.

— На Хемічному Виділі Високої Технічної Школи в Денцігу аложива перша українка п-на Леоніда Хромовська, член Т-ва Укр. Студ. Хем. „Смолоосил“, головний інженер і одержала диплом інженіра хемі.

— Кушнірська робітня Петра Карлика є при вул. Курювій ч. 11 а, 1. пов. на ліво.

† ПОСМЕРТНІ ЗГАДНИ.

Гриць Чеховський адвокатський соціалізатор зі Заболотова б. ліквідуючий старшина УГА. помер в 40. році життя по довгий а важкій недугі дня 6. листопада 1927 у Львові заосотренний с. Тайнами. Похорон відбувся дня 8. XI. ц. р. а каплиці на Янівській цвинтарі у Львові, про що сповіщає всіх своїх, знайомих і приятелів — опечалена жінка. 892

ОПОВІСТКИ.

Т-во „Українська Весіла“ у Львові вул. Рутівського 22/1. і „Українська Захоронка“ уладжують в суботу дня 12-го листопада 1927 для своїх членів вечерини з танцями при добрій музиці. О численну участь Вілі. Членів враз з рідною просить Виділ. 899

Музична шкілька для дітей. З днем 15. листопада відкривається при Музичнім Інституті ім. М. Лисенка у Львові „Музична шкілька“ для дітей дошкільного віку (від 4—6 літ). Методою Пале-Карпантіє відповідною для дитячого віку подається початковий відомості а музичній сольфежі в сполучі з ритмічною руханкою. Оплата вноситься 7 зол. місячно. Зголошення приймається в секретаріаті Муз. Т-ва ім. Лисенка вул. Шапкевича 5, щоденно від год. 3—6. 890 1—2

Відчит на технічні теми. Дня 12. ц. м. о год. 19. відбудеться в кімнатах Товариства, Ринок ч. 10. відчит інж. Івана Озарковича на тему: Технічне добування шфти в Бориславі. Відчит популярний, поучений зі світлинами образами. Гостям раді. Українське Технічне Товариство.

Пан Олесь Бабій має лист з України у нашій адміністрації. 1—1

Перегляд українських інвалідів. Чергові лікарські оглядини й ресетрація інвалідів У. Г. А. відбудуться: В четвер, дня 17. XI. ц. р. в Тернополі о год. 9-й перед пол. в читальні „Прогресу“, вул. Мікшевича ч. 11. для повітів: Збарж, Зборів, Золочів, Скалат, Тереховля і Тернопіль. В суботу, дня 19. XI. ц. р. в Яворові о год. 10-й пер. пол. в канцелярії д-ра Ст. Кушніра, для інвалідів УГА Яворіського повіту. Кожен інвалід УГА обов'язаний явитися до перегляду і принести з собою посвідку від місцевого парохіального уряду та читальні „Прогресу“ або кооперативної про те, коли і в якій військовій частині став інвалідом, а також потверджений громадським урядом докладний виказ маєтвеного стану. — Управа УКТОНІ у Львові.

10-літня Т-ва „Прогресу“ в Рівному. В біжучому році Товариство „Прогресу“ в Рівному святкує десяти роковини свого існування. Коли пригадати, якою низкою великих переживань та тяжкої боротьби за існування переживали ці десяти років прогресивської праці, то варто те має значіння не тільки для рівнянської „Прогресу“, але й для всього українського громадянства на українських землях у Польщі. Урочисте святкування Ювілею призначено в Рівному на день 21. листопада ц. р. з такою програмою: 1. В 10. год. рано — молебень і папакхда по померших членах „Прогресу“. 2. В 12. год. — святочне засідання Загальних Зборів Т-ва „Прогресу“. 3. В 8. год. вечера — Святочна Академія і концерт-вистава. Рада Т-ва „Прогресу“ запрошує всі українські організації цілого краю і громадян взяти громадну участь у святі, щоб таким чином свято не сталося одночасно маніфестацією української єдності та національної свідомості.

Замість вінця на могилу бл. п. Іларіона Чапельського аложив д-р Андрій Чайковський в Коломиї 20 зол. на українських інвалідів. Щиру подяку складає Управа УКТОНІ у Львові. 885 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ВІЖУТЕРНО, ЗОЛОТІ і СРІБНІ ВИРОБИ продає за готівку і на рати від десятих літ в цілм краю звісна фірма Іван Зальтенрайх, Льв., Марійська пл. 5. Купую бриланти, золото, срібло, плачу найвищі ціни. 3а) 34-7

РУТИНОВАНОГО конціпіента пошуку негалино. Адвокат Мудрецький в Чесанові. 877 2—3

17-ЛІТНА інтелігентна семінаристка, має консерваторію гри на фортеп'яні, пошукує відповідної посади на виїзд або в місті при ліпшій родині. Зголошення під „Вихристіана“ до Адміністр. „Діла“. 887

Будильники. Годинники „Зеніт“ „Джез“ (Jaz) прикрашені і звичайні найдешевше у найбільшій складі годинників в Дембровський — Рознажеський, Львів, Академічна 2 (Готель Жоржа). — Догідні умови. — Власні робити. 110 в 14—?

Найбільша в краю фабрика дзвонів

Братів Фельчинських

в Калущі, вул. Сівецька ч. 14. в Перемишлі, вул. Красінського ч. 63. віддає на замовлення дзвони гармонічні і поодинокі, а постійно удержує на складі звш 200 штук готових дзвонів у назі від 10 до 600 кг.

225 Ціни приступні — сплата ратани. 34—7

Е. Чикаленко: Спогади I—III. зол. 8'00
М. Возняк: Шевченко і княжна Репніна 1'50
Г. Брасюк: Безпутні 0'60
Служба Божа св. Іоана Золотоустого зі службами ріжних намірень українською мовою у перекладі о. д-ра Я. Левицького 2'50

Можна набути в Адміністрації „Діла“
Львів, Ринок 10, н. пов.

Читайте! Передплачуйте!

„НОВУ ХАТУ“
журнал для плекання домашньої культури. В „НОВІЙ ХАТІ“ знайдете поради, як урядити і прикрасити свою хату.
В „НОВІЙ ХАТІ“ знайдете найкращі зразки народного мистецтва, вишивок і ручних робіт.
В „НОВІЙ ХАТІ“ знайдете практичні поради, як прибрати себе й рідню дешевим коштом а гарні й модні одяги.
В „НОВІЙ ХАТІ“ знайдете багато цікавих оповідань і статей про всі справи, які цікавлять кожну жінку громадянку. Великі таблиці крої, як безплатний класичний додаток (дістануть лише передплатники). — Річка передплата вноситься зол. 18, піврічка зол. 9'50, чвертьрічка зол. 5, для заграниччя річка 3 долари. Адреса: Львів, вул. Руська 18. 1. пов.

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Спеціаліст недуг легінів, серця і жолудка

д-р Фелікс Ган

Львів, ГОРОДЕЦЬКА 46.

858 Пересвітлення Рентгеном 4—24

Дентист д-р А. Прау 23
переніс ординацію на вул. Реґіонів

Лікарсько-дентистичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта

Якова Наєса

Львів, вул. Сикстуська 17/11.

Скріплювання хитаючих зубів, пльомбування й винищення зубів без болю. Штучні зуби в каучуку і золоті на американську систему. Пациєнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі ІІ. Т. урядовим і студентам значна знижка. 845 Полески в сплатах. 3—5

ДЕНТИСТ

Б. ЛЮБЕР в СТАНИСЛАВОВІ

вул. Собіського 14.

Спеціаліст: білі корони, штучні зуби без піднебіння, містки без корою і білення зубів. — Приступні ціни — до 794 гідні услія. 24—2

Осторога!

Кушнір Теодозій, мій бувший солістатор у кількох моїх знайомих у Львові пібрар ріжні суми немов би то для мене і для полагодження моїх справ канцелярійних. Отсим остерігаю моїх дальших знайомих, щоби тому панови на мій рахунок жадних кредитів не удалили, бо з його вже давно по причині надужити а канцелярії віддалили. 881

Д-р Хачій, адвокат в Гусатині

Присилайте передплату!